

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/231
KARAR NO : 2021/275
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 657 sayılı Kanun'a tabi devlet memuru olarak çalışmakta iken, sosyal hizmetler müdürlüklerinin taraflarına kılavuzları yapılan sınavların başlı olunan bakanlığın 02/10/1997 tarihli 97/395 sayılı onayınca iptal edilmesi üzerine, açığa geçirdiği dönemlere ilişkin ödenmemi sigorta primlerinin ve yatırılmamı emekli keseneklerinin hesaplanarak, gönderilmesi talebinin reddine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Bakanlık Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Tescil, Prim ve Hizmet Daire Bakanlık İleminin iptali ile hak kayıplarının telafi edilmesi istemiyle açılan davanın DAR YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R.C.
Vekili : Av. M.N.O.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Bakanlık
Vekili : Av. R. .T.E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Siirt ili, Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne 14/06/1997 tarihinde yapılan sınav ile "kaloriferci" sınavını kazanarak memuriyet hayatına başladığını, ancak sosyal hizmetler müdürlüklerinin taraflarına kılavuzları yapılan sınavların başlı olunan bakanlığın 02/10/1997 tarihli, 97/395 sayılı onayınca iptal edildiğini, ilgili iptal işlemlerine karşı hukuki ve idari yollara başvurduğunu ve olumlu bir karar alamadığını; bu nedenle mesleğini icra etmekten men edildiğini; kamuoyunda "28 ubat ma durlarına ilişkin düzenleme" olarak bilinen 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında olmak üzere 26/12/2013 tarihinde tekrar açıktan atanmasının yapıldığını ve Siirt Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünde işe başladığını; memuriyetinin sona erdiği tarih olan 16/08/1999 tarihi ile 22/06/2006 tarihi ve yeniden atanmayı talep ettiği tarih ile atama kabul kararının tebliği edildiği tarihler arasında ödenmemi sigorta primlerinin ve yatırılmamı emekli keseneklerinin hesaplanarak; çalıştığı Siirt Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğüne

6. Diyarbakır 2. Mahkemesinin 07/02/2019 tarihli ve E.2018/396, K.2019/94 sayılı dosyasında, Yargıtay bozma ilamındaki hususlar dikkate alınarak; mahkemelerince de usul ve kanuna uygun oldu u de erlendirilerek, davacının 5754 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden önce kamu görevlisi olarak çalı tı ı anla ıldı ndan ve bu Kanun'a tabii çalı anlar hakkında tesis edilen i ve i lemlerin idari i lem ve eylem olarak de erlendirilmesi gerekece inden i bu dava dosyasındaki uyu mazlı ın çözümünün idari yargının görev alanına girdi i gözetilerek 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava artı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmi , bu karar kesinle mi tir.

7. Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmi olan görevsizlik kararları nedeniyle olu tu unu ileri sürdü ü olumsuz görev uyu mazlı ının giderilmesi istemiyle ba vuruda bulunmu tur.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

8. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanun'un Geçici 43. maddesi öyledir:

"(Ek: 4/7/2012-6353/39 md.) 1416 sayılı Kanuna göre yurt dı na gönderilen ve ö renimini ba ariyla tamamlayarak yurda dönenlerden yükümlü bulundu u mecburi hizmet süresini tamamlamı olanlardan, bu Kanunun yürürlü e girdi i tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalı maya ba lamı olup geçici 4 üncü madde kapsamında çalı maya devam edenler; yurt dı nda resmî ö renci olarak geçirmi oldukları ö renim sürelerinin 18 ya ının tamamlanmasından sonraki döneme ait olan kısmının tamamını veya bir bölümünü, (...)(1) müracaat etmeleri ve müracaatın kabul edildi i ay itibarıyla geçerli olan emekli kesene ine esas kazanç tutarı üzerinden ve borçlanacakları süreye ili kin olarak hesaplanacak kesenek ve kurum kar ılı ı toplamından olu an yükümlülük tutarının tamamını pe in olarak veya müracaatın kabul tarihinden itibaren oniki ayda e it taksitler halinde ödemek suretiyle borçlanabilirler. Borcunu taksitler halinde ödeyecek olanların borçlanma i lemi sırasında hesaplanan aylık taksit tutarı, borcun ödendi i tarihteki prime esas asgarî kazanç oranlanarak, söz konusu oran ilgili ayın prime esas asgarî kazancı ile çarpılır ve bulunan tutar, ilgili ayın taksit tutarı kabul edilir.

Borcunun tamamını pe in ödeyenler ile taksit ödeme dönemi sonunda borcunun tamamını ödemi oldu u tespit olunanların borçlanmı oldukları süreler, fiili hizmet süresinin hesabında ve i tirakçili in ba langıç tarihinin tespitinde dikkate alınır. Aylık taksitlerini zamanında ödemeyenlerin önceki aylara ili kin olarak ödemi oldukları tutarlar, süresi geçen son taksit tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgililere iade olunur.

Bu maddeye göre yapılacak borçlanma i lemlerine ili kin olarak birinci ve ikinci fıkrada düzenlenmemi olan hususlar hakkında mülga hükümleri dahil 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır."

9. Geçici 44. maddesi öyledir:

"(Ek: 4/7/2012-6353/40 md.) 23/4/1999 ile 14/2/2005 tarihleri arasında tabi oldukları personel mevzuatına göre almı oldukları disiplin cezası sonucu memuriyetleri sona erip, 22/6/2006 tarihli ve 5525 sayılı Kanun uyarınca haklarında verilmi disiplin cezaları bütün sonuçları ile ortadan kaldırılanların bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 3 ay içinde Kuruma müracaat etmeleri halinde ve ya haddine ili kin hükümler saklı kalmak kaydıyla; memuriyetlerinin sona erdi i tarih ile 22/6/2006 tarihi arasındaki dönem içinde uzun vadeli

sigorta kollarına tabi olarak sigorta primi ödenmemi veya emekli kesene i yatırılmamı sürelerine ili kin kesenek ve kurum kar ılı ı toplamları, görevden ayrıldıkları tarihteki derece ve kademelerine hizmet olarak sayılacak sürenin her üç yılına bir derece ve her yılına bir kademe verilmek ve ö renim durumları itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesindeki yükselebilecekleri dereceleri geçmemek üzere tespit edilecek derece ve kademeleriyle ba vuru tarihinde uygulanmakta olan katsayılar esas alınarak belirlenecek emekli kesene ine esas aylık tutarları üzerinden Kurum tarafından hesaplanarak halen çalı tıkları veya kamu görevlisi olarak en son çalı mı oldukları kamu idarelerine bildirilir ve söz konusu tutarlar bu idareler tarafından üç ay içerisinde Kuruma defaten ödenir.

Haklarında verilmi disiplin cezaları bütün sonuçları ile 5525 sayılı Kanun uyarınca ortadan kaldırılmı olanlardan memuriyetten çıkarılmı oldukları kuruma yeniden atanmak üzere ba vuranların, bu ba vurularının ilgili kurumların kayıtlarına geçti i tarihten ba layarak bu kurumlarda yapılan ilk atamalarının kendilerine tebli i tarihine kadar olan dönem içerisindeki uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak sigorta primi ödenmemi veya emekli kesene i yatırılmamı süreleri hakkında ise, birinci fıkra uyarınca yapılmı olan derece yükselmesi ve kademe ilerlemeleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki fıkra hükümleri çerçevesinde i lem yapılır. Ancak, bu fıkra kapsamına girenlerden ataması bu maddenin yürürlük tarihinden önce yapılmı olanların bu fıkra hükümlerinden yararlanabilmesi için, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde, bu maddenin yürürlük tarihinden önce atama talebinde bulundu u halde atama i lemleri bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten sonra tamamlanacakların ise, atamalarını izleyen altı ay içerisinde Kuruma ba vuruda bulunmaları zorunludur.

Bu madde uyarınca ilgililer adına kesenek ve kurum kar ılı ı ödenmi olması; birinci fıkrada belirtilen dönem içerisinde ödenmi olan emeklilik veya malullük aylıkları ya da dul ve yetim aylıkları için kendilerine borç çıkarılmasını, emekli ikramiyesi farkı ve geriye dönük olarak aylık farkı ödenmesini gerektirmez."

10. Geçici 51. maddesi öyledir:

"(Ek: 12/7/2013-6495/41 md.) Geçici 43 üncü madde kapsamında bulunanlardan süresinde müracaat etmedi i için borçlanma hakkından yararlanamamı olanlar, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat etmeleri hâlinde, geçici 43 üncü maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde borçlanma hakkından yararlandırılır.

Geçici 44 üncü madde kapsamında bulunanlardan öngörülen süre içinde ba vuru hakkını kullanmamı olanlar, bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten 31/12/2013 tarihine kadar Kuruma ba vurmaları hâlinde, geçici 44 üncü madde hükümlerinden yararlandırılır.

Geçici 44 üncü madde hükümleri, 28/2/1997 ile 23/4/1999 tarihleri arasında tabi oldukları personel mevzuatına göre almı oldukları disiplin cezası sonucu memuriyetleri sona erip, 8/8/1999 tarihli ve 4455 sayılı Kanun uyarınca haklarında verilmi disiplin cezaları bütün sonuçları ile ortadan kaldırılanlar hakkında da aynı usul ve esaslar çerçevesinde uygulanır ve anılan maddede öngörülen süreler bu fıkra kapsamında bulunanlar için bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten itibaren ba lar."

11. T.C. Anayasası'nın 158. maddesinin üçüncü fıkrası öyledir:

"... Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır."

12. 31/05/2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu, 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanun'lar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalı anlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalı anlar (Ba -Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalı anlar (Tarım Ba -Kur'luları), tarım i lerinde ücretle çalı anlar,

(Tarım sigortalıları), devlet memurları ve di er kamu görevlilerini (Emekli Sandı ı tirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dı nda, sosyal güvenlik ve sa lık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmu , be farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamı tır. 5510 sayılı Kanun'un iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15/12/2006 tarih ve E.2006/111, K.2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanun'un birçok maddesi ile birlikte, bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandı ı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve di er kamu görevlilerini di er sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (ba ta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermi ; bu karardan sonra kabul edilen 17/04/2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun'la 5510 sayılı Kanun'da düzenlemeler yapılmı ve anılan Kanun'a eklenen Geçici 1. ve Geçici 4. maddelerle, 5754 sayılı Kanun'un yürürlü e girdi i 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile di er kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre i lem yapılaca ı hüküm altına alınmı tır. 5754 sayılı Kanun'un kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesinin 30/03/2011 tarih ve E.2008/56, K.2011/58 sayılı kararı ile reddedilmi tir.

B. Yargı Kararı

13. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinde yer alan “...bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür.” bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz ba vurusunda Anayasa Mahkemesi, 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararını Uyu mazlık Mahkemesi önündeki uyu mazlı a ı ık tutacak ekilde u gerekçeye dayandırmı tır:

“...5754 sayılı Kanunun yürürlü e girmesinden önce memur ve di er kamu görevlisi olarak çalı makta olanlar, evvelce oldu u gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden sonra memur ve di er kamu görevlileri olarak çalı maya ba layanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun de il, 5510 sayılı Kanun'un öngördü ü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlü üyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptı ı, tesis etti i i lem ve muameleler idari i lem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlı ndan söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden önce i tirakçisi sıfatıyla çalı makta olan memurlar ve di er kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim ayl ı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve di er kamu görevlilerinden ileride emeklili e hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edece i i lem ve yapaca ı muameleler idari i lem niteli ini korumaya devam edecek, bunlara ili kin ihtilaflarda da evvelce oldu u gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir... Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlü ünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeri i ve Kanun kapsamındaki i ve i lemlerin niteli i göz önünde bulunduruldu unda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlü ü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyu mazlıkların çözümünde i mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemi tir. Ancak, yukarıda açıklandı ı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden önce statüde bulunan memurlar ve di er kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından do an idari i lem ve idari eylem niteli indeki uyu mazlıklarda idari yargının görevinin devam edece i

açıktır...”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

14. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yöntemine uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

15. Raportör-Hakim Gülen AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

16. Dava, davacının 657 sayılı Kanun'a tabi devlet memuru olarak çalı makta iken sosyal hizmetler müdürlüklerinin ta ra te kilatlarınca yapılan sınavların ba lı olunan bakanlı ın 02/10/1997 tarihli 97/395 sayılı onayınca iptal edilmesi üzerine memuriyetinin sona erdi i tarih olan 16/08/1999 tarihi ile 22/06/2006 tarihi ve yeniden atanmayı talep etti i tarih ile atama kabul kararının tebli edildi i tarihler arasında ödenmemi sigorta primlerinin ve yatırılmamı emekli keseneklerinin hesaplanarak çalı tı ı Siirt Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlü üne gönderilmesi istemiyle açılmış tır.

17. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte de erlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden önce memur ve di er kamu görevlisi olarak çalı makta olanlar, daha önce oldu u üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edilece i; ancak, bu Kanun'un yürürlü e girmesinden sonra memur ve di er kamu görevlisi olarak çalı maya ba layanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılaca ı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un de il 5510 sayılı Kanun'un öngördü ü kural ve esasların uygulanaca ı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümlenece i açıktır.

18. Bu durumda, 5510 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden önce i tirakçi sıfatıyla çalı makta olan memurlar ve di er kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylı ı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve di er kamu görevlilerinden ileride emeklili e hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen i lem ve yapaca ı muamelelerin “idari i lem” ve “idari eylem” niteli ini korumaya devam edece i, dolayısıyla, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde belirtilen idari i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından

açılan iptal davaları kapsamında bulunan, 5754 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden önce i tirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve di er kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylı ı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve di er kamu görevlilerinden ileride emeklili e hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edece i i lem ve yapaca ı muameleler idari i lem niteli ini korumaya devam edece inden; bunlara ili kin ihtilaflarda davanın görüm ve çözümünün idari yargı yeri oldu u sonucuna varılmı tır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Batman dare Mahkemesinin 14/08/2014 tarihli ve E.2014/1607, K.2014/2075 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Batman dare Mahkemesinin 14/08/2014 tarihli ve E.2014/1607, K.2014/2075 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN